

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 1-ej po południu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

BIURO REDAKCJI I EKSPEDYCJA ul. Chorążczyzna 31.
ADMINISTRACJA ul. Podwale 3. — Egzemplarze gazety do na-
tęcia w Ekspedycji ul. Chorążczyzna 31, w biurze dzienników S.
SOKOŁOWSKI I SKA Jagiellońska 7, w biurach dzienników i trafi-
kach. — Listy należy frankować.

Reklamacje otwarte wolne od opłaty. — Konto P.K.O. Nr. 141.690.
Telefon redakcji Nr. 178. — Telefon Administracji Nr. 73.

Cena egzemplarza
w miejscu
i na prowincji

60 Mk.

PRENUMERATA:

	miesięczni
w Łwowie bez dostawy	1.350 — Mk.
w Łwowie z dostawą	1.500 — Mk.
z przesyłką pocztową w Polsce	1.500 — Mk.
z przesyłką pocztową w innych państwach	2.000 — Mk.

Wszystkie ogłoszenia przyjmuje Administracja „Gazety Lwowskiej”, Lwów, ulica Podwale 3, w godzinach od 5—2 i 5—7 i biuro S. Sokółowski i Ska ulica Jagiellońska 7.

Polska idzie naprzód.

Wbrew wszystkim trudnościom, nieodłącznym od początków wszelkiej organizacji, wbrew duszyczkom obcym i rodzimym, kraczącym o jej zgubie Polska, idzie w przyszłość krokiem śmiałym i pewnym.

Posunięciem bardzo poważnym jest nadanie Małopolsce wschodniej samorządu wojewódzkiego.

Kwestia ukraińska nie została wprowadzić przez to zażegnana. Rozumiemy, że najszerza nawet autonomia nie zadowolniłaby Petruszewicza i jego zwolenników.

Niemniej, jest to poważny krok ku rozwiązaniu tej kwestii drażliwej dla nas i niebezpiecznej. Bowiern znajdują się wśród Rusinów żywioły spokojniejsze, które rękę ku zgodzie wyciągniętej nie odepchną. Spodziewać się też należy, że nadanie samorządu trzem województwom kresowym, usunie wiele trudności na terenie między-narodowym spotykanych i uznanie raz na zawsze suwerenności Polski nad tym obszarem, tylekroć razy krwią polską zlanym, przyspieszy.

Dokonano więc rzeczy niemałej. A dokonano jej, jak zwykle każdego ważniejszego państwowego aktu, przy akompaniamencie inwektyw, pomawiań czynników państwowych o zamiar „pomniejszenia Rzeczypospolitej”, przy akompaniamencie wiecowego wrzasku i śpiewie: „Nie damy ziemi”, jak gdyby ktokolwiek chciał ją oddawać!

Ale to już widać nieuniknione. Domowy wicherzyciel nasz musi przy każdej sposobności obecność swą zaznaczyć, każdemu rządowi stawiać przeszkody na drodze jego pochodu i kamienie rzucać pod nogi, w chwilach dla Państwa najdonioślejszych. Po hałaśliwych wiecach, po obrzuceniu raz jeszcze błotem wszystkich czynników państwowych, gdy przyszło do pracy ustawodawczej, projekt rządowy, przy daleko idącej ustępliwości ze strony Rządu, uległ w Sejmie bardzo nieznaczny zmianom i to raczej formalnym, niż istotnym. A paragrafy, poddane komisji promisywej redakcji, zgodnie z wnioskami narod. demokratów, nie zyskały na tej współpracy nic, krom niejasności. Rząd jednak zgodził się na kompromis, pragnąc pozyskać dla tego szczególnie doniosłego aktu poważną większość Sejmu.

Ze niejasność nie leżała w zamiarze inicjatorów, świadczy pierwotny tekst projektu. Rzeczą też będzie stroniectw rządowych dopilnować, by nie skrzywiono ducha ustawy, by stała się ona pierwszym szczeblem do zażegnania polsko-ruskiej waśni.

Zapominać nie należy, że w wieku XVII. stała przed ówczesną Rzeczpospolitą owa kwestia ukraińska w całej swej grozie, że pokolenia ówczesne nie umiały jej rozwiązać, a następstwem tego było poddanie się Ukrainy na długie lata w czarną niewolę rosyjską, spotężnienie Rosji i upadek Państwa polskiego

Dziś kwestia ta nie stoi przed nami w całym swym ogromie. Drobnym tylko stosunkowo odłamem narodu ruskiego, czy ukraińskiego, miejsza o to, jak go nazywać będziemy, wchodzi w skład naszego Państwa. Zamieszkuje on obszar, od wieków polski, obszar, ongi, zgodnie z kromką ru-

ską kijowskiego Nestora, „przez Włodzimierza zdobyty na Lachach”, zatem lachą będący pierwotnie własnością, przywrócony następnie Polsce i przez stulecia całe broniony krwią polską i promieniami kultury polskiej doprowadzony do rozkwitu.

Do kraju tego, jako spokojniejszego i lepiej zabezpieczonego, napływała ongi ze stepów ukraińskich ludność ruska, niepokojona corocznie zagonami Tatarów i temu zawdzięcza on dziś jeszcze swe gęste zasiedlenie ruskie.

Tego kraju jednak Polska nikomu oddać nie ma prawa i nigdy go nie odda. Z tym faktem szczerzy patrioci ruskiego narodu liczyć się muszą i powinni.

Natomiast leży w interesie zarówno ruskiego, jak i polskiego narodu, by kulturalny i ekonomiczny rozwój Rusinów, mieszkających w Państwie Polskim nie podlegał żadnym szkodliwym ograniczeniom, by dusza ruska mogła tu stworzyć, o ile jest do tego zdolna, walory cenne, zarówno dla narodu ruskiego, jak i dla całego cywilizowanego świata. Oczywiście rozwój kultury ruskiej odbywać się nie może ani na rachunek, ani kosztem i z krzywdą polskości tych ziem.

Konsekwentnie przeprowadzając i rozwijając program zapoczątkowany obecnie nadaniem samorządu trzem województwom wschodnim, Polska dojść może do zgodnego współżycia z Rusinami. Że to niemożliwym nie jest świadczy nastrój ludu w niektórych okolicach Małopolski wschodniej, świadczy entuzjastyczne przyjęcie Naczelnika Polskiego Państwa przez Hucutów w Kołomyi. Po trzech latach rządów polskich chłop rusiński oświadcza, że mu pod tymi rządami dobrze, że nie pragnie zmiany.

Nieprzejednaną jest tylko inteligencja ruska. Wychowana pod austriackimi wpływami, tak jak wroga dla polskości jest inteligencja litwomańska, która informacje o Polsce zdobyła w gimnazjach i na uniwersytetach rosyjskich.

Gdy Polska rozwijając zasadnicze linie dziejowego swego pochodu, odłoni wobec ludów tych prawdziwe swoje oblicze, zmieni się stosunek ich do niej.

Idea dobrowolnych unji narodów z ziemi tej wzięła początek i tu się nadal rozwijać będzie.

H. C.

Okólnik Ministra spraw wewnętrznych.

Warszawa. (PAT.) 30/9. Minister spraw wewn. przesłał do wszystkich Wojewodów okólnik treści następującej: W związku z koniecznością jak najbardziej wydatnego zapewnienia bezpieczeństwa, spokoju i porządku podczas zbliżających się wyborów do Sejmu i Senatu, przypominam Panom postanowienia art. 7. ustawy z 23. kwietnia 1920 r. o ograniczeniu sprzedaży i spożycia napojów alkoholowych, oraz art. 64. ord. wyb., w myśl którego wszelka sprzedaż, podawanie, oraz spożywanie napojów alkoholowych są w czasie tym artykułem określonym zakazane. Zakaz ten winien być jak najściślej przestrzegany. Jednocześnie ze względu na konieczność zapewnienia porządku i bezpieczeństwa podczas tłumnych zebrań ludności, które głównie odbywać się będą w ostatnich dniach przed głosowaniem, zarządzam w porozumieniu z ministrami skarbu i zdrowia publicznego, co następuje: Panowie Wojewodowie w myśl paragr. 9. rozporządzenia z 2. czerwca br. i na podstawie art. 7. punkt e, ustawy z dnia 23. kwietnia br. wydadzą zakaz sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych przez cały czas od 1. do 5. listopada br. włącznie i od 10. do 12. listopada br. włącznie,

uwzględniając przytem postanowienie art. 7. pkt. f, tejże ustawy co do zakazu sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych w czasie przed- i poświątecznym. Zarządzenia wydane należy podać w drodze właściwej do wiadomości publicznej. W wypadkach wyjątkowych pp. Wojewodowie mogą dla poszczególnych miejscowości, gdy ze względu na miejscowe warunki bezpieczeństwa uznają to za potrzebne, wydać zakaz sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych na czas dłuższy, niż określony powyżej, jednakże to przedłużenie stosować należy jedynie w wypadkach koniecznych. Ze względu na to, że zapobieżenie nadużyciu alkoholu na zebraniach przedwyborczych i podczas akcji głosowania może mieć na spokojny przebieg wyborów bardzo wielkie znaczenie, polecam Panom, wydać podległym władzom administracyjnym i organom policyjnym szczególne zarządzenia co do najściślejszego osobistego nadzoru nad przestrzeganiem wydanych zakazów. Starostów i komisarzy policji czynię osobiście odpowiedzialnymi za ścisłe wykonywanie i dopilnowanie przestrzegania wydanych zarządzeń.

sprzedaje:

„Demat”

sprzedaje:

w Warszawie.

Części uprzejmy, chomata, aparat sterylizacyjny, ścinki kożuszone, lokomobile, motor benzynowy
Urządzenie stacji wodnej koleżki wązkotorowej, beczki-słodziwki, gaśniki magnety, łyżki motorowe i ich części, koła zębate, części silnikowe samochodów i motorów benzynowych, łóżyska, konsolle, pompy, stal i żelazo

w Łwowie.

Szczegóły w zeszycie „Demobil” Nr. 48.

Termin składania ofert dnia 25 października 1922 r.

Przeciw sabotażowi i podpalaniom.

Z Warszawy donosi AW.: W związku z coraz liczniej zdarzającymi się wypadkami zbrodni podpalania stert ze zbożem i sianem, oraz rabunków

w Województwach: Stanisławowskim, Tarnopolskim i Lwowskim,

oraz wypadkami, w obrębie tych województw sabotażu środków komunikacyjnych i zamachów na przedstawicieli policji, dyrektor departamentu bezpieczeństwa w Ministerstwie spraw wewnętrznych p. Urbanowicz zakomunikował przedstawicielowi „Agencji Wschodniej”, co następuje:

Znaczną część wypadków wymienionych zbrodni w obrębie 3 Województw wschodnich należy tłumaczyć przede wszystkim

działalnością agitatorów komunistycznych.

Pewne znaczenie ma również porozumienie się oraz współdziałanie z emisariuszami bolszewickimi niektórych czynników szowinistycznych ruskich, inspirowanych przez sfery emigrantów ruskich przebywających poza granicami Państwa Polskiego. Akcja ta początkowo nieznacząca, dziś w okresie przedwyborczym

w myśl życzeń pewnych kół emigracyjnych ruskich

została wzmocniona i zaostrzona. Akcja ta nie ma jednak nic wspólnego z nastrojem ogółu ludności i ludność ta w oczekiwaniu wyborów zachowuje się nadal lojalnie. Niemniej jednak intensywność zbrodniczej akcji, powodując niszczenie środków aprowizacyjnych w chwili, gdy cały

świat w okresie powojennym odczuwa silny ich brak, może wywołać szczególnie w okresie przedwyborczym, niepożądane dywersje. Stąd

konieczność jak najostrzejszych wystąpień ze strony władz i ludności.

Z tego powodu nie tylko władze lokalne, ale i centralne zajęły się nader energicznie tą sprawą wydając szereg koniecznych zarządzeń. Przypominam o sądowym postępowaniu doraźnym, stosowanym w wypadkach dokonania zbrodni, o których mowa. Rozszerzono na wniosek rządu

ustawę o postępowaniu doraźnym.

Wydano stanowcze polecenia policji państwowej, mającej na celu wykrycie sprawców i oddanie ich sdom doraźnym, wreszcie wzmocniono i odpowiednio rozlokowano siły wykonawcze i służbę bezpieczeństwa, oraz

połączono gminy do współdziałania

w pracy nad zapewnieniem bezpieczeństwa w obrębie ich terytoriów. W razie, gdyby środki powyższe okazały się niewystarczającymi dla zlikwidowania szkodliwych aktów, prowadzonych przez nadesłanych i inspirowanych z poza granic państwa terrorystów, władze miejscowe będą uposażone

w dalej idące uprawnienia.

Nie potrzeba dodawać, że winni uprawiania akcji zbrodniczej będą ukarani z całą surowością aż do kary śmierci włącznie.

Ruch przedwyborczy.

OKÓLNIA GEN. KOMISARJATU WYB.

Warszawa. (PAT.) 30/9. Generalny komisariat wyborczy wyda wkrótce okólnik zawierający zbiór zasad, którymi państwowy komisariat wyborczy będzie się kierował przy rozpatrywaniu i ustalaniu państwowych list wyborczych do Sejmu i Senatu.

KANDYDATURY.

Kraków. (AW.) Wiadomość podana przez pisma krakowskie, że na czele listy bloku narodowego w Krakowie staje poseł Konstanty okazała się prawdziwą. Inżynier Mianowski i prof. Konopczyński stają jako drugi i trzeci na tej samej liście. Na liście unji państwowej w Krako-

wie znajdują się prezydent miasta Federowicz, Adam Konopka, zaś z okręgu krakowskiego b. prezydent ministrów J. K. Steczkowski i marszałek powiatu krakowskiego p. Henryk Skrzyński. Lista ta nie jest narazie jeszcze ustalona. Ze strony P. S. L. staje w okręgu krakowskim p. Włodzimierz Tetmajer, ze strony P. P. S. poseł wie Daszyński i Żuławski.

NOWA NAZWA.

Warszawa. (AW.) Listę nr. 5., której nazwę zakwestjonowano z uwagi na jej brzmienie, zastąpiła przemianowana na listę komunistyczną Związku proletariatu miast i wsi.

Rocznica wymarszu II. brygady.

(mg) Stowarzyszenie b. Legionistów w Lwowie święciło onegdaj uroczyste ósmą rocznicę wymarszu II. brygady w pole. Rozpoczęło obchód nabożeństwem żałobnym za dusze poległych towarzyszy broni w kościele O O Dominikanów, na którym oprócz grona byłych legionistów i publiczności zjawili się w imieniu miasta prez. Neumann i wiceprez. dr. Chłamać.

Wieczorem odbyła się wieczornica w salach Strzeżnicy, urozmaicona deklamacjami, śpiewem chóru i produkcjami dobrze zgranego zespołu mandolinistów, który zyskał ogólny pokłask. Scenę zdobiły udekorowane portrety wodzów Legionów Piłsudskiego i Hallera.

Do zebranych przemówił krótko b. kapitan II. brygady, ks. dziekan Panaś, przypominając chwilę wymarszu, oraz najchlubniejszą kartę z dziejów II. brygady: przemarsz przez granicę w 1918. r. Mowca poddał myśl, by Stowarzyszenie lwowskie podjęło się budowy pomnika poległych pod Rarańczą, który będzie jednym z trzech pomników, mających stanąć na ziemiach polskich, ku pamięci Legionów. Wzniesione okrzyki na cześć Naczelnego wodza i gen. Hallera podjęto gromko.

Po skończeniu programu młodzież rozpoczęła tańce.

MIECZYSLAW QPAŁEK.

6)

W świątku prababek.

(Ciąg dalszy.)

Są znowuż takie malowane zegary, które jakby świetnym wawrzynem legenda opłótła: „Bóg mi powierzył honor Polaków...” Niemasz na nich zamczyska z wieżycą, ni pantomimy ruchomych figurek. Tylko szara pomarszczona wstęga wezbranej Elstery, a nad nią bohaterka postać Księżca Józefa, co święty skarb honoru polskiego samemu Bogu odnosi...

Wszystkie te zegary mają swą duszę. Nietylko podążają cierpliwie wskazówką po tropach Chronosa, ale i muzyką miłą dom napętnia. Tylko odpowiednią sprężynę nakręcić, albo nawet czasem „z dziecinna radością” za sznurek pociągnąć, a pozytywna z wnętrza pudła zegarowego przemówi cichą piosenką. Powionie po komnacie nastroj kurantowy, ożyją martwe przedmioty, zamśną się fajansowe figurynki w serwantce, że życie ucieka, pędzi naprzód i ze sakw swoich gubi po drodze co starsze klejnoty. Lecz co mu tam wczoraj, gdy idzie w jutro...

Ale Biedermajerowskiego wnętrza obraz to jeszcze niezupełny. U okien dawnych pokojów bielą się czyściutkie muślinowe firanki, a koło nich wdzięczą się na żardnierach troskliwie pielęgnowane kwiaty w doniczkach. Ozdobę ścian stanowią mniej lub więcej wykwitłe sztychy w ramach za szkłem, a ramy to z mahoni, zdobne brązowymi rozetami, lub kwadratem czarnych narożników. Obok sztychów nie brak i modnych litografii, których inkunabuly przypadają u nas w Polsce na pierwsze lata epoki Biedermajerowskiej. Rozpowszechniają się one szybko i biorą już rychło górę nad każdą inną techniką i manierą reprodukcyjną, czy to będzie sztych, staloryt, albo drzeworyt.

II. ZA DOMEM.

Ulica. — Architektura kamienic. — Wywieszki sklepowe. — Renesans stroju polskiego na... sztydach. — Sklepy i różnorodność towarów. — Coś niby Szkowron. — Frykasy i smakołyki. — Ogłoszenie kupieckie na atlasie. — Promenada nad Pełtwią. — Strój kobiet. — Radość kolorów. — Indyjskie szale i bajadery. — Precjoza. — Okrycia głowy. — Fryzura. — Leki... kupowane w sklepie. — Strój męski. — Jego barwność. — Ozdobne sakiewki. — Pan Tomasz Kulczycki. — Przejazdki wierzchem. — „Jeździe głupi, rumak głupi”. — Środki lokomocji. — Stosunek człowieka do przyrody. — Czartowska Skafa. — Zaciszne tuscium. — Filemon i Baucis. — Ogródki restauracyjne. — Ciemne uliczki i warunki bezpieczeństwa. — Wilcza promenada.

Jak wewnątrz domu, tak i ulica przedstawia zgoła inny obraz od dzisiejszego. Przeważają bielone wapnem kamieniczki jednopiętrowe, na przedmieściach dworki z gankiem i facjatka, o dachach nierzadko mansardowych. Parterowe domostwo wywodząc prawo zasiedzenia z czasów dawniejszych, panoszy się czasem nawet w samym śródmieściu, za nic sobie mając kamienice, co z góry patrzą na intruza. Między murami domostw dużo zieleni ogrodów. Niema jeszcze przedludnienia w miastach i niema budowlanej gorączki. Nie wycina się drzew starych, nie pustoszy ogrodów, by je zamieniać w budowlane parcele — bez koniecznej potrzeby. Tak samo nie grabi się światła i widoku nieba wznoszeniem kilkupiętrowych domów. Posiadają najwyżej dwa, bardzo rzadko trzy piętra i to nie wysokie. Miasto nie jest jeszcze zwartą szarą masą kamienia i cegiel. Z tła wolnych przestrzeni występują wyraziście fasady kościołów, ponad zielenią ogrodów i dachy przysiadłych do ziemi domów, wybiegają świątynne wieżycy — tem strzelistsze i wynioślejsze.

Kamienice wznoszone w dwudziestych i trzy-

dziestych latach ubiegłego stulecia noszą wyraźne cechy architektury empirowej. Takim jest we Lwowie między innymi dawny dom Hausnerowski (obecnie własność Towarzystwa Kred. Ziemska), taką też piękna kamienica przy ul. Ormiańskiej, znacząca numerem orientacyjnym 23.

Prócz obu wspomnianych, pokrewne zdobnictwo posiadał też pałacyk hr. Chołoniewskich późniejszej Borzeckich i Młockich, zdobny w płaskorzeźby przedstawiające sceny z Iliady. Wznosił się on w dzielnicy zwanej w swoim czasie Komorowszczyzna, w tem miejscu, gdzie dziś budynek Województwa.

Współcześni patrzą z podziwem na te „cuda” architektury. Szczególne zachwyty budzi duży dom Hausnerowski przy placu Ferdynanda (Marjackim), czego dowodem liczne wzmianki po starych gazetach.

Życie ulicy kipi rozgwarem na swój sposób, ale daleko mu do chaosu i niewrozy ulic dzisiejszych. Przytem ulica z przed lat stu czy ośmdziesiąt posiada pewne walory estetyczne, które dziś nie znajdziemy. Nie szukać na niej pstrej mozaiki sztychów natłoczonych gęsto i bez marny. Ojcowie naszych rodziców żyją w epoce bardzo pięknych niekiedy godeł sklepowych. Są to wytwory artystycznego ślusarstwa i bronzownictwa. Stanowią dla fasad domów ozdobę niemającą i niekiedy całej nadają ciekawe piętno. Większość godeł w dawnym Lwowie to artystyczne naprawde malowidła na drzewie, blasze, czasem na szkle. Nie wykonywali ich bynajmniej lakiernicy czy malarze pokojowi! Prawdziwi artyści spieszą w pomoc Merkuremu, a czynią to biedacy — dla chleba. Sygnatury znanych na lwowskim bruku mistrzów jak Engerta, Lauba, Haara i innych widnieją na dziełach, dla których roma ulica jest pinakoteka.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Rozgardjasz wojenny na Wschodzie.

Lekkomysłna polityka Lloyd Georgea wprowadziła rydwan sprawy wschodniej na takie trzęsawisko, że teraz trudno go stamtąd wydobyć. „Przechytrzył” zły duch dzisiejszej Europy. Aby w Azji Mniejszej podstawić nogę wpływowi francuskiemu, popchnął Grecję do wojny. Teraz Grecja w duch rozbita, Anglia zaś osamotniona stoi wobec przeciwnika, który ma za sobą dzisiaj cały świat muzummański.

Jedynie Poincaremu zawdzięczać należy, iż wojna dotąd nie rozgorzała nad morzem Marmara. Niewiadomo jednak, czy ostry konflikt da się załatwić pokojowo. W każdym razie Anglia sama wypić będzie musiała piwo, które sobie nawarzyła, żadno bowiem z mocarstw nie myśli nastawiać karku za nią.

Intervencja Francji rozwija się w dwu kierunkach. Z jednej strony wzywa ona do rozwagi Anglię, gromadzącą pod Czankiem siły zbrojne,

z drugiej strony wywiera nacisk na Kemala, by skłonić go do umiarkowania.

Rząd Angory wypracował już odpowiedź na notę koalicji. W nocy tej rząd kemalistyczny domagać się ma obsadzenia punktów strategicznych w Tracji, zaniechania koncentracji wojsk angielskich, porzucenia tezy o demilitaryzacji Bosforu i morza Marmara bez użycia dla rozbrojenia Dardaneli, udziału Rosji i innych państw czarnomorskich w konferencji pokojowej.

Odpowiedź ta nie ułatwi sprawy, zdaje bowiem między innymi do wyrwania cieżm z rąk Anglii, przeciw czemu wyspiarskie królestwo rozpaczliwie bronić się będzie.

Gmatwa sytuację jeszcze bardziej przewrót dokonany w Grecji. Pozbyła się ona swego nieopatrznego monarchy, który już opuścił Ateny i płynie z rodziną do Palermo — nowy zaś rząd pobrząkuje szabłą i oświadcza, że do upadłego bronić będzie Tracji.

Głos polskiej młodzieży akademickiej.

Wczoraj odbył się bardzo tłumny wiec akademicki w sali Sokoła-Macierzy, który miał na celu wyrażenie protestu przeciw stanowisku żydowskiej młodzieży akademickiej.

Wiec zagał akad. Stahl, witając zebranych kolegów i koleżanki, przedstawicieli grona profesorów Uniwersytetu Jana Kazimierza ks. Żyłę i prof. Głabińskiego. Do prezydium wiecu wybrano pp. Bertonię (przew. Czytelni Akad.) na przew. wiecu, Żurowskiego (przew. Bratniej Pom. Stud. Uniw. J. K.) i Jakubowskiego (przew. Bratniej Pomocy Stud. Akademii Weter.) na wiceprzew. wiecu, p. Fuchsównę i p. Ostafińskiego.

Referat w sprawie uchwał wiecu żydowskiej młodzieży akademickiej i stanowiska w tej sprawie Pol. Młodz. Akadem. wygłosił akad. Scheuring, zgłaszając rezolucje. P. Adam Zieliński odczytał memoriał, wystosowany w tej sprawie przez lwowskie polskie Tow. akadem. do Senatów lwowskich uczelni. W dyskusji zabierali głos: p. Krzysztofowicz, prof. poseł Głabiński, dr. Jan Lubaczewski, akademicy: Głabiński, Tarnawski, Bajsarowicz, Stroński, Oleriacz, Krokowski, Krawiecki, Stahl; Mikuszczycki; Poluńciewicz; Piłat; Zieliński, Śladek, Ruciński, Olszewski i Żurowski.

W końcu uchwalono rezolucje, które wyrażają przeświadczenie, że wobec ograniczonej ilości miejsc na naszej uczelni i w myśl zasad oczywistej sprawiedliwości, winna być przy przyjmowaniu wpisów stosowana kolejność, a mianowicie żywioty wyniszczone wojną, a zastużone w walce o państwowość polską muszą mieć pierwszeństwo, a procent młodzieży żydowskiej powinien odpowiadać procentowi ludności żydowskiej w Państwie (11%). Dalej stwierdzają rezolucje, że 1) akcja żydów prowadzona we wrześniu roku bieżącego w sprawie wpisów a) nie licuje z godnością akademika; b) zaogniła stosunek między młodzieżą polską a żydowską; c) dowiodła, że wśród

młodzieży żydowskiej przewagę osiągnęły elementy obce, nie wspólne z Uniwersytetem i jego tradycją nie mające, a usposobione wrogo do wszystkiego co polskie. 2) Wiec przyjąwszy do wiadomości, że rezolucje wiecu żydów-akademickich odesłane zostały przez Senat Akademicki na drogę postępowania karnego, stwierdza, iż uczestnicy wiecu okryli hańbą imię akademika i domaga się natychmiastowej relegacji winnych, jako niegodnych noszenia godności akademickiej. 3) Ostrzega, iż dalsze kroki w podobnym duchu czynione, doprowadzić mogą młodzież polską do energicznej kontrakcji.

Wiec wybiera Komisję Wykonawczą uchwał wiecu, w składzie 5-ciu osób z prawem kooptacji i poleca tejeż użycie wszystkich sposobów celem ugodowego osiągnięcia postulatów wiecu.

Następnie powzięto uchwały: I. Pol. Młodz. Akad. Lwowa zebrała na wiecu w dniu 1. X. br. solidaryzuje się z memoriałem Pol. Towarzystwa Akadem. przedłożonym Senatowi wyższych uczelni lwowskich i uprasza je gorąco o wzięcie postulatów w nim zawartych pod gruntowną rozwagę. II. Wiec ogólni-akademicki w dniu 1. X. br. wzywa Senat Akademicki, ażeby do egzaminów nistryfikacyjnych dopuszczani byli tylko ci obywatele Państwa polskiego, którzy wykażą się poświęceniem odbycia służby wojskowej, jako kardynalnego obowiązku obywatela Państwa. III. Wzwać Wysoki Rząd Rzpltej Polskiej do ustawowego ustalenia procentowego przy przyjmowaniu studentów na uczelnie wyższe w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców Państwa Polskiego. IV. Wiec ogólni-akademicki z dnia 1. X. br. zwraca się do przedstawicielstwa Techniki, by w najkrótszym czasie zwołało „Wiec Techników” celem zupełnego solidaryzowania się z uchwałami wiecu.

przedwojennego zaś pod udatkami figurują w pierwszym rzędzie podatki czynszowe dla Państwa i gminy w wysokości 100 procent czynszu podstawowego. Dalsze dodatki uwzględniają podatek gruntowy i podatek od budynków, oraz wydatki administracyjne, jak koszty odwodnienia i dostarczania wody, czyszczenia kominów, wywozu nieczystości, oświetlenia klatki schodowej, zabezpieczenia od ognia i innych wypadków oraz zamiatania ulicy. Ponadto ma lokator przyczynić się w razie potrzeby także i do ewentualnych wydatków za większe naprawy i adaptacje, przedsięwzięte w budynku mieszkalnym, ale najwyżej tylko do wysokości 50 procent czynszu podstawowego. Już obecnie widocznym jest, że oczekiwane w najbliższym czasie podwyższenie taryfy gazowej i wodociągowej oraz wynagrodzenia za odwózkę nieczystości odbije się również znacznie w wysokości czynszów. Z tem wszystkim liczą się tu jednak w najbliższym czasie jedynie z siedmiu- lub najwyżej ośmiokrotnością czynszów przedwojennych, podczas gdy projektowana ustawa w Polsce przewiduje kilkudziesięciokrotną podwyżkę w stosunku do czynszów z r. 1914.

Onegdaj odbyło się uroczyste otwarcie i pierwsze publiczne posiedzenie Trybunału państwowego dla ochrony Republiki oraz zaprzysiężenie członków. Przewodniczący, prezydent senatu Dr. Hagen, wyraził w dłuższym przemówieniu między innymi nadzieję, że nowy trybunał zaszkarbi sobie niewątpliwie zaufanie całego narodu niemieckiego. Siedzibą Trybunału państwowego jest miasto Lipsk, mieszczące od dawna u siebie najwyższy sąd Rzeszy.

Przy przegladaniu prasy niemieckiej z ostatnich dni wpada w oko stanowisko prasy monarchistycznej wobec ogłoszonych niedawno zaręczyń ekscesarza Wilhelma z księżną Herminą v. Schoenaich-Carolath. Prasa ta sili się na najrozmaitsze argumenty celem usprawiedliwienia postępku swego pupila. Większość gazet, chcąc wywołać w kołach monarchistycznych zrozumienie dla kroku Wilhelma, usiłuje umiarkować go, a zwłaszcza krótki stosunkowo czas jego wdowienstwa — przez wskazanie na osamotnienie i depresję umysłową, w jakiej znajduje się „ciężko od losu dotknięty”, na wygnaniu żyjący, b. monarcha. „Deutsche Tageszeitung” podzielając to samo zapatrywanie nie może jednak przemilczeć ujemnych uczuć, jakie fakt ten wywołał u ludności, a które spotęgują się tem bardziej, im głębiej wkorzeniona jest w szerokich kołach ludności miłość i cześć dla zmarłej niedawno cesarzowej. Ten sam dziennik oraz „Berliner Lokalanzeiger” zaprzeczają pogłoskom, jakoby w sprawie tej przyszło do konfliktów pomiędzy ekscesarzem a jego rodziną, a przyznając, że synowie krokiem swego ojca nie będą zbyt zbudowani, zapewniają, że b. następca tronu dał już wyraz swemu zupełnemu zrozumieniu dla zaszłego faktu i nie omieszka prawdopodobnie zjawić się na zaślubinach swego ojca, które odbyć się mają w listopadzie b. r. „Leipziger Neueste Nachrichten” przewidują podzielone uczucia w narodzie niemieckim, zaś „Rheinisch-Westfälische Zeitung” wyciąga z kroku Wilhelma wniosek, że porzucił on już widocznie na zawsze nadzieję powrotu na tron, czego mu szczerze gratulować należy, gdyż przy obecnym stanie rzeczy każdy praktyczny polityk musi powrót ekscesarza na tron uważać za wykluczony. Do tego ostatniego pojmowania rzeczy przyłącza się też „Berliner Tageblatt” nie zaliczający się do tego odłamku prasy.

Zaiste przerzedzają się szeregi zwolenników „exkaiser’a”.

Niezwykły sposób kradzieży, a raczej sprzeniewierzenia wykryła onegdaj berlińska policja kryminalna po dłuższych spostrzeżeniach. Oto firma „Bradt, Hirschfeld i Spółka”, wyrabiająca płaszcze na wielką skalę, stwierdziła, że od dłuższego czasu ginie jej towar, którego ubytek spowodował wreszcie pokaźną szkodę w wysokości około 8 milionów marek niem. Pokazało się, że ekspedjent tej firmy w sposób jak najbardziej szorstki wysyłał paczki z gotowymi płaszciami pod swoim adresem pocztą na koszt firmy do siebie do domu, a dwóm wtajemniczonym w to pomocnikom, zajętem przy pakowaniu, pozwalał zatrzymywać dla siebie paczki zaopatrzone różnymi adresami.

Wiązanka wiadomości z Niemiec.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej”.)

(Ustawowe uregulowanie sprawy czynszów najmu. — Otwarcie Trybunału państwowego dla ochrony Republiki. — Zaręczyny ekscesarza Wilhelma a prasa monarchistyczna. — Niezwykła kradzież milionowa.)

Berlin, koniec września.

(b) Aktualna obecnie wszędzie — a zwłaszcza w Polsce — sprawa uregulowania czynszów najmu — znalazła na razie w Niemczech rozwiązanie przez ogólni-państwową ustawę z mocą obowiązującą od 1. października, b. r. Ustawa ta wywołała popłoch w szeregach lokatorów, którzy znaleźli się obecnie przed znaczną podwyżką czynszów, acz procentowo nie tak wysoką, jak projektowana podwyżka w Polsce.

Ustawa rozróżnia czynsz podstawowy i zmienne dodatki do czynszu. Czynsz podstawowy wynosi nadal, jak dotychczas, 80 procent czynszu

Z Sokoła.

Dzielnica małopolska Związku sokolgo wraz z Sokołem-Macierzą urządza kurs wychowania fizycznego we Lwowie od 9. października 1922. r. do końca czerwca 1923. r. — 6 godzin tygodniowo.

Podania wnosić należy do 6. października 1922. r. godziny 8 wieczorem w Biuże dzielnicy małopolskiej, ul. Sokoła 7, II. p.

Na kurs mogą być przyjęci słuchacze szkół wyższych, uczniowie 4 kursu Seminarjum nauczycielskiego, profesorowie gimnazjalni i szkół powszechnych, którzy nie przekroczyli 35. roku życia.

Kandydaci muszą złożyć pisemne oświadczenie, że przynajmniej przez 5 lat z rzędu będą służyli Sokolstwu.

Bliższe warunki poda Biuro dzielnicy.

Czołem!

Za Przewodnictwo dzielnicy małopolskiej:

Czarnik, prezes.

Dzisiejszy stan teatru lwowskiego oraz program dyrekcji.

Dyrektor teatrów miejskich p. Ludwik Czarnowski wyraził w rozmowie z współpracownicą piśmienną naszego (mg.) szereg zapatrywań na dzisiejszy stan scen lwowskich, odwołując się zarazem do zamierzenia dyrekcji na rozpoczęty sezon, które podajemy do wiadomości naszych czytelników:

Mówiąc o teatrze lwowskim, trudno nie zacząć od tego, że znajduje się on w krytycznym położeniu z powodu fatalnych warunków materialnych, które są stałą przyczyną wszystkich jego braków i niedomagań. Jest rzeczą dowiedziona, że żaden teatr nie może prowadzić opery, jeżeli na utrzymanie jej nie otrzymuje specjalnych subwencji, gdyż dział ten pochłania olbrzymie sumy i wykazuje zawsze deficyt.

We Lwowie same gaże personalu operowego, licząc członków orkiestry, chóru i solistów wynoszą miesięcznie 18,625.000 mk., mimo, że artyści lwowscy są o wiele gorzej płatni niż w innych miastach i jedynie obywatelskiemu ich stanowisku zawdzięczać należy, że nie opuszczają Lwowa. Razem z innymi wydatkami prowadzenie opery kosztuje miesięcznie 26 milionów, a że w miesiącu można dać tylko 14 przedstawień operowych, zatem każde przedstawienie kosztuje 1.800.000. Deficyt jednego dnia dosięga sumy 1.200.000.

Deficytów tych zaś nie pokrywa ani gmina, ani państwo, jak to dzieje się w innych miastach, nie tylko w Polsce, ale w całej Europie, a nawet w całym świecie. Teatr lwowski jest zatem sytuowany, jak żaden inny. Warszawa otrzymuje od rządu na prowadzenie opery 300 milionów subwencji rocznie, opera poznańska pobiera od miasta 80 milionów, Łódź wydaje na dramaty 80 milionów, Kraków na operę 42 mil. Lwowski teatr natomiast, który przed wojną otrzymywał od gminy 18.000 kor. rocznie, a od Wydziału krajowego 54.000 kor. — nie dostaje dziś od gminy nic, gdyż miasto chociaż teoretycznie uznaje potrzeby teatru, jest w zbyt ciężkim położeniu, a od Wydziału Samorządowego — taką kwotę jak przed wojną, tj. 54.000 marek. Dzięki usilnym staraniom wiceprezydenta Chłamaćca, otrzymał teatr lwowski od rządu w roku ubiegłym tylko 8 milionów.

Wobec tych warunków finansowych i wogóle stosunków społecznych, jesteśmy w ciągłym nieporozumieniu zarówno z publicznością, jak z prasą i Komisją teatralną. Znawcy teatru i publiczność żyją jeszcze tradycją przedwojenną, pamiętając lepsze czasy teatru lwowskiego — zapominają jednak, że przed wojną mieliśmy 6 teatrów dramatycznych w całej Polsce, dziś mamy ich 34, zatem najlepszy materiał aktorski, jaki posiadamy, musi być rozdzielony między wszystkie te sceny, które współzawodnicząc ze sobą, przyciągają artystów zawrotnymi nieraz cyframi gaż, jakimi Lwów nie rozporządza. Nadto śmierć skosiła szereg wybitnych jednostek w świecie aktorskim, a wojna nowych sił nie wytwarzała. Teatry przestały być instytucjami kulturalnymi, a stały się przedsiębiorstwami.

Jeżeli jednak porównamy stan teatru naszego ze stanem innych scen polskich, nie sięgając oczywiście do poziomu Warszawy, ale biorąc pod uwagę teatry w Krakowie, Wilnie, Łodzi i t. p. i uwzględniając warunki miejscowe, przyznać trzeba, że u nas jeszcze jest lepiej.

Co do repertuaru, mamy również szereg przeszkód, które nie pozwalają nam utrzymać teatru we Lwowie na tej wyżynie, jaką wskazuje mu hasło wypisane na gmachu teatralnym: „Naród — sobie”. Sztuki autorów polskich, noszące na sobie piętno ducha polskiego, nie ściągają dziś publiczności, której tłumny napływ na przedstawienia obcych sztuk wynagradza nam brak subwencji.

Dyrekcja liczyć się musi ze stanem kasy, dlatego też pragnąc równocześnie iść po linii honoru instytucji i zamierzając dać w obecnym sezonie Słowackiego, Krasińskiego i Wyspiańskiego, ograniczyć się musi do jednej sztuki każdego z nich, a to „Mazepy”, „Nieboskiej komedji” i „Nocy listopadowej”.

dalej wystawione będą sztuki: Shakespeare’a „Jak się wam podoba”, Moliere’a „Świątoszek”,

Mariveau „Igraszki i trafty miłości”, Rittnera „Synowie bogaczy” i „Dzieci ziemi”, obie w Polsce jeszcze niegrane, Lubowskiego „Goniłwy”, Asnyka „Bracia Lerche”, oraz sztuki najnowszych autorów polskich, jak Perzyńskiego „Dzieje Józefa” i inne, Siedleckiego „Popas króla jegomości” (nowość), Krzywoszewskiego „Edukacja Bronki”, Winawera i t. d.

Z obcej literatury wystawi teatr Wielki Rabindranatha Tagore „Króla ciemnej komnaty” i „Pocztę”, Van Gips’a „Siebie”, Ibsena „Budowniczego Solnessa”, Jewreimowa „To najgłówniejsze”, Merezkowskiego „Czarewicz Aleksęgo”.

Teatr Mały wystąpi z repertuarem bardzo urozmaiconym, od Norwida „Tysiąca i jednej nocy” do krotkochwili Jana Gelli „Kto zostanie pośłem?”

W dziale operowym przygotowuje teatr: „Meistersingerów” i „Lohengrina” Wagnera, Różycckiego „Casanovę”, Soltysa „Panie kochanku”, Straussa „Salome”, Goldmarka „Królowe Sabby”, Meyerbeera „Proroka”, ze wznowień „Manru”, „Wertera”, „Opowieści Hofmana”. Teatr Nowości da najnowsze operetki od „Bajadery” Kalmana, prócz tego lekkie farsy.

Co do składu solistów operowych stan jest bardzo pomyślny, gdyż udało nam się zatrzymać dawny personal i zyskać Dolinieckiego z Poznania na miejsce Wiśniewskiego, Nahlikównę, Kopaczyńską, nadto szereg młodych, obiecujących sił.

W dramacie nie straciliśmy nikogo z wyjątkiem Barwińskiej. pozyskałiśmy zaś Żyteckiego, Brzeskiego, Świerczewską. Skład operetki pozostaje ten sam, z dodatkiem Fedyczkowskiej.

Nie mogąc zaangażować na stałe wielkich gwiazd teatralnych, zaprosił teatr na gościnne występy w ciągu całego sezonu szereg najwybitniejszych artystów polskich. Przyjadą więc: Solska, Wysocka, Przybyłko, Dulebianka, Frenkiel, Węgrzyn, Sosnowski, Osterwa, Fertner, Gasiński, Solski, Kamiński, w operze wystąpią: Didur, Dygas, Gruszczyński, Mokrzycka, Szymanowska, Didurówna, Ruszkowska, w operetce Messal, Kawecka.

Oto, co mówi o teatrze dyr. Czarnowski. Wobec stwierdzenia przez niego tak katastrofalnych stosunków finansowych naszego teatru z powodu niesłychanego deficytu, jaki daje opera, dziwne wygląda uchwalone na Radzie miejskiej obliczenie budżetu przez Komisję teatralną na rok bieżący, która przewiduje jedną sumę przychodu i rozchodu.

KRONIKA.

Kalendarz. Wtorek, 3 października. Rz.-kat.: Kandyda. — Gr.-kat.: Ewa achija. — Słowiański: Siemiana.

— Ojciec Święty przyjął onegdaj na audjencji nuncjusza apostolskiego w Warszawie Msgr. Lauri.

— Prokuratorem sądu najwyższego mianowany został b. Minister sprawiedliwości Sobolewski.

— Z pobytu gen. Sikorskiego w Anglii. Z Londynu donoszą: W ostatnich dniach szef sztabu generalnego Sikorski zwiędził obóz Aldershot oraz wzięł czynny udział w manewrach 3 pułku buzarów i był na specjalnie zaaranżowanych ćwiczeniach pułku tanków. Byli przy tem obecni odnośni dowódcy dywizji i brygady jazdy, którzy zapoznali gen. Sikorskiego z najnowszymi poglądami i wynalazkami w tej dziedzinie. Gen. Sikorski zwiędził szczególnie następnie centrum wyszkolenia wojskowego w Sandhurst gdzie odbywa się szkolenie instruktorów wychowania fizycznego armji oraz zwiędził szkołę oficerów kawalerji i piechoty oprowadzany przez dowódcę szkoły W Althorst dowódca generalnego okręgu Moiland wydał śniadanie na cześć gen. Sikorskiego.

Przed wyjazdem z Anglii gen. Sikorski wydał śniadanie na którym obecni byli członkowie najwyższej rady wojskowej. Podczas śniadania wymieniono toasty na cześć króla angielskiego i Naczelnika Państwa oraz na cześć obu armji. Po śniadaniu gen. Sikorski w imieniu armji polskiej złożył wieniec u stóp pomnika poległych żołnierzy.

— Prof. dr. Albert Zipper był 7/10. z. m. przedmiotem serdecznej owacji, jaką uczyniło mu dn. 30. b. m. grono nauczycielskie i uczniowie gimnazjum im. Karola Szajnoch (ongi t. zw. niemieckiego) z powodu przyjazdowej w dniu tym 47-letniej rocznicy wstąpienia zasłużonego pedagoga, uczonego i poety do zawodu nauczycielskiego. Zapisując na razie fakt ten, zasylamy Jubilatowi także z naszej strony serdeczne życzenia.

— Pamięci poległych. Dnia 15 b. m. o godzinie 9 rano odbędzie się w Łodzi w katedrze św. Stanisława Kostki poświęcenie tablicy, umiurowanej w cześć harcerzy okręgu łódzkiego, poległych w walkach o niepodległość w latach 1914—1920. Tablica zawiera ogółem 89 nazwisk — ufundowana w drodze dobrowolnych składek.

— Z Politechniki. Z otwarciem nowego roku szkolnego tłumnie napływa do Lwowa młodzież technicka. Pierwszym jej krokiem jest zapewnić sobie mieszkanie. Jakiegoż przykrego zswodu doznaje na wstępie! Za pokój żąda się od niej 25—50.000 M. miesięcznie, a przecież takiej ceny nie jest wstanie zapłacić nawet zamożny student, co dopiero mówić o tej rzeszy skrajnej biedoty, dla której jedynym pożywieniem jest nieraz suchy chleb.

Zwrócić się do różnych czynników, aby oddały rękę młodzieży techniczej. Z pomocą pospieszyły, jak dotąd, dyrekcja kolei i wojskowość, ale nie wątpię, że i inne władze nie odmówią poparcia. Zapotrzebowanie mieszkań jest jednak ogromne i nawet przy wydatnej pomocy z tej strony nie wszyscy będą mogli korzystać z dachu nad głową. Dom technicki przepełniony, znalazło w nim schronienie 50 i razem z innymi pomieszczeniami ma dotąd 115 studentów zapewnione mieszkanie. Liczba bezdomnych przekracza 300 i ci szukają noclegów po stacjach kolejowych i ym podobnych schroniskach.

Rozwiązanie tej sprawy przykrej, wywołującej umilenie wstydu na twarzy naszego społeczeństwa, musi pójść w innym kierunku. Apeluję do patriotycznych obywateli Lwowa. Nie pozwalając, by młodzież nasza, ta przyszłość narodu targana swoimi siłami w walce o dach nad głową, Kto może, niech przeganie bezpłatnie studenta na mieszkanie. Komu położenie materialne nie pozwala na taką wzniosłą ofiarę, niech odstąpi pokój studentowi po godziwej cenie.

Wierzę, że ten apel nie minie bez echa, na patriotyzmie obywateli Lwowa Polska się nie zawiedzie.

Laskawe zgłoszenia pisemne lub ustne przyjmuję codziennie w dniu powszednim od 8 rano do 2 po południu.

Fabiański, rektor Politechniki.

— Przyznanie dodatków niestałym pracownikom kolejowym. Z Warszawy donoszą, że na zarządzenie Ministerstwa kolei żelaznych stosowane będą ogłoszone w sierpniu b. r. postanowienia o wypłacie dodatków miesięcznych procentowych i dodatków wyrównawczych także i do niestałych pracowników kolejowych (czasowych, sezonowych), o ile pracownicy ci pełnią służbę kolejową nieprzerwanie co najmniej miesiąc przed oniem płatności tych dodatków i nie pobierają wynagrodzenia według cen rynkowych. Zarządzenie to ma moc wsteczną od d. 1 września b. r.

Za robotników czasowych, względnie sezonowych będzie się uważać tych pracowników, którzy zostali przyjęci do pewnych z góry określonych robot (budowa mostu i t. p.), a ponadto także i tych pracowników kolejowych, którzy nie służą jeszcze jednego roku, względnie służą wprawdzie dłużej, lecz z przerwami, za które nie pobierali wynagrodzenia.

— Słuszne zarządzenie. Jak wiadomo pobierała miejskie kasy biletowe Polskiego Biura podróży „Orbis” przy sprzedawczych biletów kolejowych przyznana temu przedsiębiorstwu nadpłata, tak, iż bilety tamże nabyte są o pewien nieznacznym procent droższe od biletów wydawanych przez kasy kolejowe na dworcach. Na podstawie osobnego układu zarządziło obecnie Ministerstwo kolei żelaznych, by począwszy od 1 października b. r. kasy biletowe „Orbis” sprzedawały bilety kolejowe bez wszelkiej nadpłaty po tych samych cenach, po jakich wydawają je kasy kolejowe.

— „Cedergren”. Z Łodzi telegrafują: Obecnie bawią w Łodzi przedstawiciele lwowskiej Spółki akcyjnej telefonicznej, którzy przejmą w posiadanie Spółki sieć telefoniczną w Łodzi, Pabianicach, Zgierz, oraz w promieniu 20 klm. od Łodzi. Telefon miejski na tej sieci przechodzi z dniem 1 października pod zarząd tej Spółki. Telefon międzymiastowy pozostanie pod zarządem Ministerstwa poczty. Nowo powstała Spółka jest towarzystwem akcyjnym,

w którym Rząd ma $\frac{3}{7}$ ogólnej ilości akcji, reszta jest przeważnie w ręku szwedzkiego Towarzystwa „Cedergren”. Opłaty telefoniczne zostaną podwyższone. Spółka obejmie telefony we Lwowie, Zagłębiu naftowym, Białymstoku, Lublinie i Łodzi. W Łodzi zarząd spoczywć będzie w ręku inż. Uleyskiego.

— **Wycieczki handlowe do Polski.** Z Wiednia telegrafują: W tut. Izbie handlowej odbyło się na zaproszenie prezydium, w obecności dr. Twardowskiego i radcy legacyjnego Romera, liczne zgromadzenie przemysłowców i kupców, na którym znany przemysłowiec Berl podniósł myśl urządzenia całego szeregu wycieczek handlowych do Polski, mających na celu propagandę i ustalenie ścisłych stosunków ekonomicznych, jako też wymiary towarów między Austrią a Polską, co też znacznie przyczyniłoby się do aprowizacji Austrii. Zebrani przyjęli przychylnie propozycję. Pierwsza taka wycieczka wyruszy do Warszawy.

— **Dwa stypendja dla dzieci i sierót kolejarzy.** Komitet humanitarny kolejowców okręgu lwowskiego rozpiisał konkurs na dwa zasiłki naukowe im. inż. Stanisława Rybickiego dla dzieci i sierót po kolejarzach, jedno dla ucznia szkół średnich klasy 5—8 drugie dla ucznia szkół wyższych, każde po 15.000 Mk. miesięcznie. Termin wnoszenia podań 15 października 1922. Bliższe informacje w ogłoszeniach, umieszczonych w dyrekcji kolei i w każdym urzędzie kolejowym.

— **Bratnia pomoc Uniwersytetu Jana Kazimierza** zawiadamia, że wobec zbyt wielkiej ilości prośb o mieszkania w Domach akademickich, wliczonych już na skutek poprzedniego komunikatu, nie przyjmuje się — dla braku miejsc — żadnych już podań.

— **Na rzecz młodzieży kresowej.** Generał Latinik złożył dochód ze swych odczytów (280 000 Mk.), wygłoszonych w Drohobyczu, Truskawcu i Ciochocinku, na fundusz bursy młodzieży z kresów zachodnich.

— **Walne zgromadzenie Polskiego Czerwonego Krzyża.** „Przegląd Wieczorny” podaje: W sobotę przed południem w salach Stowarzyszenia techników w Warszawie rozpoczęło się walne zgromadzenie Polskiego Czerwonego Krzyża przy licznie zebraniem gronie członków. Zagajając obrady prezes głównego komitetu gen. Haller podkreślił w słowach niepomnień estych obojętności społeczeństwa dla instytucji. W związku z niemożnością rozwijania się instytucji, gen. Haller zapowiada nastąpienie ze stanowiska prezesa komitetu. Na przewodniczącego powołano ks. Stypułkiewicza, poczem przystąpiono do wykonywania dalszego ciągu porządku dziennego.

— **Sobotni odwieczorek z tańcami,** urządzony przez Kasyno i Koło liter.-art., powiódł się — jak było do przewidzenia — bardzo dobrze. Tańczono poza godz. 3 rano.

— **Niebezpieczna ulica.** Nie jest nią jakiś odległy zaułek przedmiejski, ale jedna z ulic śródmieścia: ul. Ossolińskich, Ciemność i, jakie tam stałe panują, odstraszały wprost mieszkańców Lwowa od przechodzenia przez tę ulicę wieczorem i skłaniają ich nawet często do znacznego nakładania drogi. W dodatku już od szeregu miesięcy prowadzone na tej ulicy rozmaite roboty kanałowe i t. p. oraz znaczna ilość błota zwiększa jeszcze niebezpieczeństwo, jakie grozi odważnym przechodniom. Apelujemy zatem do władz miejskich, by zechciały lepiej tę linję oświetlać.

— **Misja lekarska.** Z Nancy donoszą onegdaj wieczór przybyła tutaj polska misja lekarska składająca się z 10 profesorów fakultetów medycznych Uniwersytetów krakowskiego i warszawskiego. Na dworcu kolejowym wycieczkę powitało grono profesorów z dziekanem wydziału medycznego na czele oraz szereg wybitnych osobistości ze świata medycznego. Dzisiaj zwiedziła wycieczka fakultet medyczny oraz szereg szpitali cywilnych i wojskowych. Po południu odbędzie się na czesć wycieczki bankiet wydany przez władze municypalne.

— **Komitet kursów dla dorosłych we Lwowie** (zjednoczenie stowarzyszeń zawodowych i oświatowych) podjął na terenie miasta i najbliższej okolicy drugi rok pracy. W pierwszych dniach października rozpoczyna się nauka na Kursach dla dorosłych. Odbywać się będzie w publicznych szkołach w godzinach wieczornych, bezpłatnie.

Dorośli, którzy nie mogli uczyć się w szkołach, nauczą się na „Początkowych kursach dla dorosłych” czytać, pisać i rachować.

Dorośli, którzy umieją już czytać i pisać, uczyć się będą na „Uzupełniających kursach dla

dorosłych” języka polskiego, rachunków zawodowych, wiadomości o Polsce i państwach sąsiednich, wiadomości z przyrody i t. p.

Każdy, kto pragnie uczyć się i oświecać, będzie przy ty do jednego z oddziałów Kursów dla dorosłych, zależnie od posiadanych wiadomości.

Dorośli! zapisujcie się licznie na Kursy dla dorosłych. Bezpłatnie, w dogodnych dla Was godzinach wieczornych, w ciągu kilku miesięcy zimowych, nauczycie się czytać, pisać i rachować, lub uzupełnicie swoje wiadomości.

Stowarzyszenia oświatowe i zawodowe, instytucje zakłady i szkoły, ludzie rozumni i dobrej woli, niech objaśnią i zachęcają nie umiejących czytać i pisać, do wpisania się na Kursy dla dorosłych, p. św. Ducha 3, II p. od 12—2 od 5—6 gdzie udziela się także bliższych informacji,

Ponadto wpisy przyjmują: szkoła kolejowa, szkoła męska im. Marcina ul. Kingi, szkoła męska Sobieskiego ul. Zamarstynowska, szkoła żeńska Czackiego, ul. Kotlarska, Koło Pań T. S. L. im. Jezusa, Liga katolicka parafjalna przy kościele OO Bernardynów.

Nauka jazdy konnej

dla PAŃ, PANÓW i MŁODZIEŻY odbywa się codziennie na ujeżdżalni S. M. w godzinach popołudniowych. Zgłoszenia przyjmuje kancelarja oddziału ul. Ceinerowska l. 15 od godziny 4—7 wieczorem.

Ruch służbowy.

Naczełnik Państwa zatwierdził wybór Franciszka Żaby na stanowisko prezesa galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Naczełnik Państwa mianował: inżyniera górniczego Kazimierza Kaszińskiego profesorem zwyczajnym górnictwa II. w Akademii górniczej w Krakowie; Antoniego Ryniewicza kuratorem okręgu szkolnego wołyńskiego w IV. stopniu służbowym; prof. Feliksa Jaroszyńskiego kierownikiem wydziału serologicznego Państwowego Instytutu naukowego gospodarstwa wiejskiego w Puławach w IV. stopniu służbowym.

Minister sprawiedliwości przeniósł notariuszów: Emila Szolgininię ze Skałatu do Kałusza, Eugeniusza Miskiego z Tyśmienicy do Żółkwi, Kazimierza Sokoła z Budzanowa do Skałatu; Hieronima Glińskiego, sędziego sądu okręgowego w Starogardzie, do Tarnopolu; — zamianował zaś notariuszami kandydatów notarialnych: Pawła Langa dla Kozowej, Michała Sawczyńskiego dla Nowego Sioła, Mieczysławę Kokurewicz dla Kossowa, Romana Łahodynskiego dla Budzanowa i Alfreda Bugnę dla Tyśmienicy.

Minister sprawiedliwości zamianował sędziami powiatowymi aplikantów w krakowskim okręgu apellacyjnym dr. Jerzego Grotowskiego dla Przeworska i Stanisława Leśniaka dla Strzyżowa.

Minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego posunął kwestora Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie Henryka Małusa do VII. stopnia służbowego urzędników państwowych.

Minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego posunął dr. Władysława Polińskiego, kustosa w Polskim Państw. Muzeum przyrodniczym w Warszawie, do VII stopnia służbowego urzędników państwowych.

Notatki literacko-artystyczne.

Repertuar Teatru Miejskiego.

Początek przedstawień o godz. 7:30 wieczorem.

Dziś, w poniedziałek „Żydówka”, opera.

Repertuar Teatru Nowości.

Dziś, w poniedziałek „Sybilla”.

Repertuar Teatru Małego (ul. Grzdecka 2).

Dziś, w poniedziałek „Powrót”, komedia w 3 aktach Fiersa i Creisseta (premiera).

— **Miljonówka.** W sobotnim ciągnięciu miljonówki wylosowany został nr. 0,849,137.

Jan Bołoz-Antoniewicz.

Z Bad Elster nadeszła do krakowskiej Akademii Umiejętności smutna wiadomość o zgonie profesora Antoniewicza. Kazimierzowa Wszelonica okryła się ciężką żałobą — nauka i kultura polska poniosły nową stratę — liczni przy-

jaciele Zmarłego uczyli obok siebie pustkę, bo nerwem artystycznym, zapalem i temperamentem w dyskusji i w popularyzowaniu hasel przez siebie głoszonych, oddziaływał ś. p. Jan Bołoz-Antoniewicz wprost fascynująco. Można było nie zgadzać się z nim w zapatrywaniu na sztukę i pewne jej przejawy, odmówić mu jednak nie mógł nikt tego, iż szedł on zawsze z postępowym czasem.

Nie nie zapowiadało tak rychłego i niespodziewanego zgonu prof. lwowsk. Uwier. Wprawdzie przejścia wojenne, śmierć żony, zrujnowanie pięknego majątku, odbiły się na zdrowiu ś. p. Antoniewicza, posmutniał i zgorzkniał nieco, skoro jednak rozmowa przeszła na pole sztuki, ożywiał się i zapalał jak dawniej.

Urodził się w powszechnie szanowanym dworze ziemiańskim w Skomorochach powiatu buczackiego; nauki gimnazjalne rozpoczął u O. O. Benedyktynów w Meranie, przeszedł z kolei do gimnazjum państwowego w Bozen, wreszcie świadectwo dojrzałości otrzymał w gimnazjum św. Anny w Krakowie, gdzie też studjował prawo i filozofję, by, po krótkim pobycie w Wroclawiu, w grodzie Podwawelskim w 1880. r. zdać doktorat filozofji.

O sztuce na razie nie myślał, wytknął sobie zakres pracy inny. Dopiero w kilka lat później przerzucił się z badań literacko-krytycznych na pole historii sztuki, na którym nie przestawał pracować wydatnie i poważnie, niemal do dnia zgonu.

Ogłosił w językach polskim i niemieckim wiele rozpraw i studjów, ocenionych odpowiednio przez fachową krytykę. Zdołał mu one nadzwyczajną, z kolei zwyczajną katedrę na Uniwersytecie lwowskim, godność członka-korespondenta — od r. 1912. członka czynnego — Akademii Umiejętności w Krakowie, rozgłos w świecie naukowym polskim i zagranicznym, prezesa Grona lwowskiego Komisji historii sztuki Akademii Umiejętności. Był ponadto członkiem państwowej Rady artystycznej, prezesem Towarzystwa przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie, konserwatorem i t. p.

Najwybitniejsze dzieło swoje poświęcił Arturowi Grottgerowi, ponadto specjalnie zajmował się Leonardem da Vinci. Drukował w ele w rozprawach Akademii Umiejętności; często też nazwisko jego figurowało w prasie codziennej pod artykułami z zakresu sztuki dawnej i najnowszej. Związany bliskimi węzłami z „Gazetą lwowską”, należał do rzędu chętnie czytanych jej współpracowników. Zgaść w 67. roku życia. Pozostawia po sobie imię piękne, żal szczerzy uczniów, kolegów i przyjaciół. — mre. —

TELEGRAMY.

CZICZERIN U MARSZAŁKA SEJMU.

Warszawa. (PAT.) 30/9. W sobotę o godz. 12 min. 30 w południe do gmachu Sejmu przybył komisarz ludowy do spraw zagranicznych rządu sowieckiego p. Cziczeryn, w towarzystwie sekretarza poselstwa rosyjskiego w Warszawie p. Lorenza. P. Cziczeryn został przyjęty przez Marszałka w gabinecie marszałkowskim. Wizyta trwała około 20 minut. Rozmowa dotyczyła dobrych sąsiedzkich stosunków między Polską a Rosją.

CZICZERIN W WARSZAWIE.

Warszawa. (AW.) Cziczeryn wraz z posłem sowieckim w Warszawie Oboleńskim odbywają codziennie narady z przedstawicielami Rządu polskiego. Narady dotyczą 3 kwestji: 1) umowy handlowej, rokowania w tej sprawie prowadzone przez min. Strassburgera toczą się pomysłnie. 2) układ o rozbrojenie. W tej sprawie Rząd polski uważa, że najpierw trzeba poczekać na decyzję Ligi Narodów, oraz wyniki konferencji sąsiedzkiej państw bałtyckich w Rewlu. 3) W sprawie wypełnienia traktatu ryskiego p. Cziczeryn jest bardzo ostrożny, tłumacząc, że od wiosny nie był w Moskwie.

Warszawa. (AW.) 30. września wieczorem minister Strassburger wydał w Hotelu Bristol obiad dla Cziczeryna. Na obiedzie ze strony rosyjskiej byli pp. Oboleński, Kurgin, Lorenz i Sobanian. Ze strony polskiej min. Narutowicz, dyrektor departamentu politycznego Kętrzyński, wicedyrektor Morawski, polski charche d'affaires w Moskwie i inni.

Firm. 45/22 Rej. 239. Zmiana firmy handlowej. Do rejestru handlowego wpisuje się: Siedziba: Przemysłany. Brzmienie firmy: Izak Freundlich. Przedmiot: handel drzewem materiałowym i klepkowym. Wskutek przystąpienia do Spółki syna Frieda Freundlicha — firma ma brzmieć Freundlich i Syn w Przemysłanach handel drzewa materiałowego klepkowego, opałowego i materiałów budowlanych. Zastępstwo spółki przysługuje każdemu ze spółników samodzielnie. Podpisani podpisują będą firmę każdy dla siebie w ten sposób, że pod wydrukowaną lub napisaną firmą lub obok niej umieści swój podpis. Data wpisu 25. sierpnia 1922.

Sąd okręgowy, Oddział IV.
Brzeżany, dnia 17. lipca 1922.

8950

Firm. 47/22. Stow. II./479. Zmiana w rejestrze stowarzyszeń. Do rejestru handlowego wpisuje się: Siedziba: Chodorów. Firma: Spółka Wytwórczo Spożywcza pracowników kolejowych w Chodorowie. Dyrekcja. Walne Zgromadzenie odbyte dnia 31. maja 1922 wybrało w miejsce ustępujących i nowych członków zarządu a to: Antoniego Dillera Edwarda Teichmana i Bolesława Dylskiego wszystkich funkcjonariuszy kolejowych w Chodorowie. Data wpisu 25. sierpnia 1922.

Sąd okręgowy, Oddział IV.
Brzeżany, dnia 8. sierpnia 1922.

8959

Firm. 884/22. B. II./58. Wpis do rejestru handlowego firmy spółkowej. Do rejestru Oddział B. wciągnięto co następuje: Brzmienie firmy: Spółka akcyjna Towarzystwo Ubezpieczeń „Omniun” w Warszawie. Oddział w Krakowie. Siedziba zakładu głównego: Warszawa. Siedziba Oddziału: Kraków. Przedmiot przedsiębiorstwa: zawieranie ubezpieczeń ruchomości i nieruchomości od wszelkich strat i uszkodzeń, ładunków i frachtów wszelkiego rodzaju oraz dochodów i kapitałów na wypadek śmierci, niezdolności do pracy, lub choroby. Forma spółki: spółka akcyjna oparta na statucie zatwierdzonym rozporządzeniem Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 27. maja 1919 Nr. 20274/19. Czas trwania spółki nieograniczony. Kapitał zakładowy spółki 6,000,000 Mkp. podzielony na 12,000 akcji imiennych lub na okaziciela. Na rachunek kapitału wpłacono 40%. Do zastępstwa istniejącego zakładu głównego są uprawnieni: członkowie zarządu Stanisław Pernaczyński, Feliks Dziechciński, Henryk Kolobrzeg Kolberg, Michał Karski, Józef Temler, Maurycy Flaum i Gustaw Rosenblum ten ostatni jako zarządzający dyrektorem. Do zastępstwa Jenerałnej reprezentacji w Krakowie uprawniony jest p. Samuel Stark. Podpis firmy: firmę spółki podpisują będą dwaj członkowie zarządu lub dyrektor zarządzający z jedną osobą do tego

upoważnioną w ten sposób, że pod wyciśniętą stampilią lub wypisaną firmą Spółka akcyj. Towarzystwo Ubezpieczeń „Omniun” w Warszawie położą wymienieni swe podpisy, zaś pod firmą z dodatkiem Jenerałna reprezentacja w Krakowie położy swój podpis Samuel Stark. Dzień wpisu: 16. sierpnia 1922.

Sąd okręgowy jako handlowy, Oddział II.
Kraków, dnia 14. sierpnia 1922.

8973

Firm. 1064/22. C. V./358. Wpis do rejestru handlowego firmy spółkowej. Do rejestru Oddz. C. wciągnięto: Siedziba firmy: Kraków. Brzmienie firmy: Wołyn, Spółka dla handlu i przemysłu rolniczego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Przedmiot przedsiębiorstwa: kupno i sprzedaż maszyn w szczególności maszyn rolniczych na kresach wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej. Forma spółki: Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w myśl ust. z 6. marca 1906 L. 58 Dzpp. oparta na kontrakcie z daty Kraków, 8. sierpnia 1922 L. R. 19193. Czas trwania spółki nieograniczony. Kapitał zakładowy spółki wynosi 2,000,000 Mkp. w całości w gotówce wpłacony. Do zastępstwa spółki są uprawnieni dwaj zawiadowcy którym ustanowiono Stanisława Gize w Krakowie ul. Grodzka L. 3 i Józefa Hanka w Krakowie ul. Dunajewskiego L. 6 zamieszkał. Podpis firmy: pod brzmieniem firmy którykolwiek z zawiadowców podpisze swoje imię i nazwisko. Ogłoszenia spółki skuteczne będą zapomocą listów poleconych. Dzień wpisu 2. września 1922.

Sąd okręgowy jako handlowy, Oddział II.
Kraków, dnia 28. sierpnia 1922.

8978

Firm. 44/22. Rg. a 49. Zmiana w rejestrze firm. Do rejestru handlowego wpisuje się. Siedziba: Przemysłany. Firma: Adler et Chajes. Zmiana właścicieli: Jawny spółnik Mozes Adler wystąpił — a w miejsce tegoż wstąpił nowy spółnik Aron Gabel a firmę swą spółnicy podpisują będą w ten sposób, że pod wyciśniętą stampilią położy swój podpis jeden ze spółników — równocześnie zmienia się firma: Adler et Chajes, Na „Chajes et Gabel”.

Sąd okręgowy, Oddział IV.
Brzeżany, dnia 17. lipca 1922.

8960

Firm. 820/22. Oddz. A./III./182. Zmiany i dodatki odnoszące się do wpisanych już w rejestrze handlowym firm kupców pojedynczych i spółek. Do rejestru Oddział A. wciągnięto — co następuje. Siedziba firmy: Kraków. Brzmienie firmy: Emanuel Eichhorn w Krakowie. Zmiana firmy: na Emanuel Eichhorn i syn w Krakowie. Przystąpił Leopold Eichhorn, kupiec w Krakowie ul. Zybkiewicza 12 — jako jawny spółnik. — Skutkiem czego powstała jawna spółka od dnia wpisu. Uprawnieni do zastępstwa jeden ze spółników jawnych

Emanuel Eichhorn lub Leopold Eichhorn. Dzień wpisu 29. czerwca 1922.

Sąd okręgowy jako handlowy, Oddział II.
Kraków, dnia 28. czerwca 1922.

8964

Firm. 833/22. Oddz. A. IV/55. Wpis do rejestru handlowego firmy spółkowej. Do rejestru oddział A. wciągnięto co następuje: Siedziba i brzmienie firmy: Fabryka Cechówek i cegieł oraz młyn parowy Ekstein i Ska w Bochni. Forma spółki: Spółka jawna. Spółnicy osobiście odpowiedzialni: Majer Ekstein i Szaja Silberpietrig w Tarnowie zamieszkał. Spółka rozpoczęła się dnia 1. stycznia 1922. Prawo zastępstwa spółki przysługuje zbiorowo obydwom jawnym spółnikom. Podpis firmy. Firma spółki ma być podpisywana zbiorowo przez obydwu spółników w ten sposób, że pod stampilią wyrażającą powyższe brzmienie firmy. lub pod napisanymi przez kogokolwiek słowami brzmienia firmy obaj spółnicy położą swe własnoręczne podpisy. Dzień wpisu: 14. lipca 1922.

Sąd okręgowy cyw. jako handlowy, Oddz. II.
Kraków, dnia 13. lipca 1922.

8967

Firm. 1078/22. C. I./52. Zmiany i dodatki odnoszące się do wpisanych już w rejestrze handlowym firm kupców pojedynczych i spółek: Do rejestru oddz. C. wciągnięto: Siedziba firmy: Skawina. Brzmienie firmy: Fabryka wyrobów szmatowych i fajansowych w Skawinie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Prokurę Jakóba Henefeldta wykreślono. Prokurę udzielono: Wojciechowi Quadratowi w Krakowie, ul. Lelwela 4 zamieszkałemu. Data wpisu 25. sierpnia 1922.

Sąd okręgowy jako handlowy, Oddział II.
Kraków, dnia 24. sierpnia 1922.

8975

Zgubiono paszport na nazwisko „Ladislaus C. Wagner”, obywatela Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej. 9032

Reklama,
dźwignią
handlu!

RADA ZAWIADOWCZA

FIRMY S. SOKOŁOWSKI i Ska we Lwowie

zwołuje

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

które odbędzie się we wtorek dnia 10. października 1922

o godzinie 7-mej wieczorem w lokalu przy ul. Jagiellońskiej 1. 7, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zmiana statutu.

2) Wnioski.

BANK KOMERCJALNY S. A. w KRAKOWIE

III. Zwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonariuszów Banku Komercyjnego S. A. w Krakowie odbędzie się dnia 16. października 1922 r. o godzinie 4-tej popoł. w lokalu Banku przy ul. św. Jana I. 1 w Krakowie, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Rady Zawiadowczej.
- 2) Przedłożenie bilansu za rok 1921.
- 3) Sprawozdanie Komitetu Rewizyjnego.
- 4) Uchwała co do rozdziału czystego zysku za rok 1921.
- 5) Podwyższenie kapitału akcyjnego i zmiana § 7 statutu.
- 6) Zmiana § 3 i § 4 statutu.
- 7) Oznaczenie wysokości marek prezencyjnych członków Rady Zawiadowczej.
- 8) Wybór Komitetu Rewizyjnego i oznaczenie wynagrodzenia.
- 9) Wnioski.

RADA ZAWIADOWCZA.

Na podstawie §§ 17. i 18. na Walnym Zgromadzeniu ma prawo głosu każdy akcjonariusz, który przynajmniej na 8 dni przed zebraniem Walnego Zgromadzenia złoży co najmniej 10 akcji wraz z odnośnymi niepłatnymi kuponami w Banku Komercyjnym S.A. w Krakowie, lub oddzielnie tegoż we Lwowie.

Na złożone w ten sposób akcje, otrzyma akcjonariusz potwierdzenie, które służyć będzie również za legitymację uprawniającą do brania udziału w Walnym Zgromadzeniu.

Każdych 10 akcji daje 1 głos.

Akcjonariusze mogą prawo głosowania wykonać bądź osobiście, bądź przez swych pełnomocników.